

Verkiezingsprogramma Behoorlijk Bestuur 2018-2022

Een stem op Behoorlijk Bestuur is een stem op de stad

Basisuitgangspunt

'Een Behoorlijk Bestuur Den Helder'

De beginselen van (een) Behoorlijk Bestuur zijn:

Eerlijk en transparant

Zorgvuldigheid

Geen machtsmisbruik

Geen willekeur

Gelijkheid

Rechtszekerheid

Vertrouwen

Motivering

Inhoud

Algemeen /Historisch perspectief	3
Het besturen van de stad.	4
a.Bestuur	
b.De gemeenteraad	
Financiën	7
Openbare orde en veiligheid	9
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	11
a.Stedelijke inrichting	
b.Wonen	
Infrastructuur, verkeer en vervoer	14
Economie	15
Werk	17
Sociale voorzieningen en maatschappelijk welzijn	18
Gezondheidszorg	20
Sport	21
Onderwijs	23
Toerisme en recreatie	24
Cultuur en kunst	25
Onze habitat	27
Beleidsonderwerpen met bijzonder belang	29
• Vrijwilligers	
• Zorg	
• Participatie	
• Ouderen beleid	
• Jeugdbeleid	
• Mensen uit alle windstreken.	
• Dierenwelzijn	

ALGEMEEN HISTORISCH PERSPECTIEF

Behoorlijk Bestuur streeft naar herstel van het vertrouwen tussen burger en bestuur. Behoorlijk Bestuur is zich bewust van het feit dat het vertrouwen van de burger in de (lokale) politiek op een dieptepunt is aangeland. De laatste decennia in Den Helder zijn gedomineerd door zwakte en eigenzinnigheid van het bestuur. Dit was met name mogelijk omdat de vertegenwoordigers in de raad van de coalitiepartijen hun meerderheid hebben gebruikt om diverse plannen zonder degelijke overweging door te zetten. De burger die vaak andere ideeën heeft over grotere "ontwikkelingen" in zijn omgeving, wordt daarbij buitenspel gezet. Zo zijn belangrijke besluiten genomen zonder dat daar draagvlak voor was binnen de bevolking van Den Helder, hetgeen vrijwel ook altijd heeft geleid tot kostbare (juridische) procedures.

Naast gebrek aan draagvlak zijn ook de financiële gevolgen van grotere investeringsprojecten, inclusief exploitatie, op langere termijn slecht bij de besluitvorming overwogen. Dat zal in de toekomst steeds mee tot financiële problemen gaan leiden. Als we niet oppassen zullen lastenverzwaringen voor het bestuur de enige oplossing zijn. De demografische krimp die ondanks alle maatregelen en toezeggingen door blijft gaan zal ook de druk op de lasten opvoeren omdat we diverse faciliteiten willen behouden. Behoorlijk Bestuur zal als dat nodig is op de rem trappen. Onverantwoorde plannen kunnen wij niet betalen. Beleid en de uitvoering daarvan moet zijn gebaseerd op accurate en valide gegevens. Uitgangspunt is dat we ons op de toekomst moeten richten maar dat de huidige bewoners hier en nu prettig moeten kunnen wonen. In de voorziene ontwikkelingen is het onvermijdbaar dat intensieve samenwerking en wellicht samengaan met omliggende gemeenten aan de orde is. Eerste stappen om ook de democratische controle in stand te houden zoals de Noordkop commissie zijn van belang. Behoorlijk Bestuur neemt dat serieus en doet daar dus met overtuiging aan mee. Binnen die ontwikkeling moet de belangenbehartiging van het gemeentebestuur zich niet alleen op een onzekere toekomst richten maar ook op het nu en hier.

Visie

Behoorlijk Bestuur zal garant staan voor een degelijk financieel beleid en maximale inbreng van de burger

HET BESTUREN VAN DE STAD.

a. BESTUUR

Het duale stelsel binnen het gemeentelijk bestuur functioneert slecht in Den Helder. Er is nauwelijks sprake geweest van een relatie waarbij de gemeenteraad de kaders stelt en het college bestuurt. De coalitiepartijen steunen doorgaans kritiekloos de voorstellen van het college. Daardoor is ook het democratisch gehalte van het bestuur laag. Een democratie kan niet werken zonder betrouwbaarheid en herkenbaarheid. Herkenbaarheid kan niet louter gebaseerd zijn op het feit dat partijen zich landelijk onderscheiden. De problemen en de oplossingen liggen hier in Den Helder. Een betrouwbare partij geeft richting. Richting betekent samenwerking en afstemming met burgers en instellingen binnen de gemeente. Behoorlijk Bestuur is die betrouwbare partij die, zonder landelijke verplichtingen, maar één belang nastreeft : **het belang van Den Helder.**

Het gemeentebestuur heeft uitgesproken een regionale rol te willen (blijven) spelen. In de huidige landelijke ontwikkelingen is die ambitie niet langer een automatische realiteit. Uitgangspunt is dat een regiokern faciliteiten aanbiedt aan haar eigen burgers en de haar omgevende bevolking.

Binnen het megaproject "stedelijke vernieuwing" zijn door het bestuur zeer foute keuzen gemaakt. Echter de feiten zijn er en vanuit die situatie moet ook Behoorlijk Bestuur verder. Een schouwburg hoort bij de faciliteiten, echter het betekent wel dat aanbod en programmering moet worden aangepast aan de financiële middelen die er voor beschikbaar zijn.

Het handhaven van het aanbod van goede medische zorg binnen de gemeente is van uitermate groot belang voor onze regiofunctie. Behoorlijk Bestuur is van mening dat het gemeentebestuur in het recente verleden ondanks toezeggingen niet de inzet heeft getoond die vereist is. Behoorlijk Bestuur wil daar binnen de mogelijkheden die er zijn een nieuwe impuls aan geven zonder de realiteit uit het oog te verliezen.

Wij realiseren ons dat de gemeenteraad als bestuursorgaan op afstand slechts beperkte invloed heeft op het dagelijks bestuur van Den Helder. De belangrijkste taak van de gemeenteraad is de begroting vaststellen en zo de prioriteiten in het beleid aangeven. Verder heeft de gemeenteraad de bevoegdheid de bestemmingsplannen vast te stellen en kan zo de leefomgeving in de gemeente bepalen. De zogenaamde omgevingswet lijkt de burger meer invloed te geven op zijn omgeving. Er is echter ook een grote kans dat zowel gemeenteraad als burger weer verder op afstand worden gezet. Behoorlijk Bestuur gaat dit proces kritisch volgen.

Ook in de afgelopen periode zijn toezeggingen van diverse partijen weer niet erg valide gebleken. Behoorlijk Bestuur heeft nog steeds de intentie de burgers nadrukkelijk te betrekken bij beleidsvorming, uitvoering en evaluatie. Wij gaan de vragen, problemen, kansen en initiatieven van burgers meewegen om van onze gemeente een goede leefomgeving te maken. Een adviserend referendum (zie ook GEMEENTERAAD) dient daarbij terughoudend gebruikt te worden maar wij zullen dat in bij verstrekkende besluiten initiëren en steunen.

Den Helder heeft de afgelopen periode als speerpunt gehad om steeds meer regiegemeente te worden. Dat betekent dat de gemeentelijk organisatie steeds meer uitvoerende taken door andere instanties laat doen (uitbesteden). Behoorlijk Bestuur is daar niet altijd een voorstander van en we zijn daarin ook doorgeschoten. De democratische controle op al deze op afstand gezette activiteiten wordt steeds minder. Faciliteiten die de leefomgeving van de burger direct raken (bijv vuilophalen/verwerking) moeten eigenlijk zo dicht mogelijk bij de burger en gebaseerd op de omstandigheden georganiseerd worden. Behoorlijk Bestuur staat voor een dienstbare gemeente zonder interne fricties; ook op die manier moet het vertrouwen van de burger worden versterkt.

b. DE GEMEENTERAAD.

De gemeenteraad is als bestuursorgaan het onderdeel van het gemeentebestuur waarin de burgers op democratische wijze zijn vertegenwoordigd. De gemeenteraad stelt de hoofdlijnen van beleid vast. Grotere plannen op het gebied van ruimtelijke ordening, economie, welzijn, verkeer etc worden pas uitgevoerd nadat de gemeenteraad daarmee akkoord is gegaan. De twee soorten belangrijkste kaderstellende beleidsplannen/beleidsinstrumenten waar de gemeenteraad goedkeuring aan moet verlenen zijn de jaarlijkse begroting en bestemmingsplannen.

Nu de centrale overheid steeds meer taken zal gaan decentraliseren naar het gemeenteniveau zal ook de gemeenteraad steeds meer facetten van het bestuur moeten aansturen en controleren. Tegelijkertijd worden de controlemogelijkheden door maatregelen uit Den Haag steeds verder ondermijnd. Het lokale bestuur is lastig voor het centrale bestuur.

Ook de praktijk dat de gemeente op veel gebieden een regiegemeente is geworden met de uitvoerende taken op afstand stelt bijzondere eisen aan de gemeenteraad om haar kaderstellende en controlerende functie nog beter te kunnen vervullen. Dat maakt de opdracht aan het gemeenteraad nog meer een uitdaging. Behoorlijk Bestuur zal zich inzetten om de mogelijkheden daartoe maximaal te benutten. Dat betekent dat wij als gemeenteraad niet moeten schromen extern advies in te winnen, maar ook dat Behoorlijk Bestuur vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad zal bevorderen dat de ambtelijke organisatie aangepast wordt aan de eisen die passen bij haar taken.

Alhoewel een referendum niet goed past binnen het democratisch bestel zoals wij dat kennen op gemeentelijk niveau, zal Behoorlijk Bestuur bij heel ingrijpende plannen medewerking verlenen aan een raadgevend en of raadplegend referendum. In dat geval zal de uitslag ook leidend moeten zijn.

Verantwoording naar de samenleving acht Behoorlijk Bestuur een belangrijk element van het politieke proces. Wij vinden dat dit niet iets is dat pas gebeurt bij de volgende verkiezing maar dat het een continue proces moet zijn. Dat vereist heldere beleidsdoelstellingen met meetbare resultaten. Behoorlijk Bestuur zal zich inzetten om de effectiviteit van de uitvoering van het gevoerde beleid te meten. Om dat te bereiken zal (Behoorlijk Bestuur) de partij ernaar streven om de Rekenkamercommissie om te vormen tot een meer onafhankelijke Rekenkamer met adequate middelen. Een rekenkamercommissie met louter externe leden is een eerste stap in verdere onafhankelijkheid en professionalisering

Visie

Behoorlijk Bestuur staat voor een transparant bestuur waarin de gemeentelijke overheid duidelijk moet zijn, de belangen van haar burgers (ook minderheden) maximaal mee laat wegen en zich dient te houden aan haar afspraken.

FINANCIEN.

Een gezonde financiële situatie is essentieel en voorwaardelijk voor eigen zeggenschap in alle andere beleidsterreinen. In het uiterste geval zal bij slecht financieel beleid zeggenschap zelfs bij de provincie of het rijk komen te liggen. De economische crisis die Nederland te boven lijkt te komen heeft ook de zwakten in de financiële positie van de gemeente bloot gelegd. Om de gemeentelijke financiën gezond te houden zal in de komende periode beter en pro-actiever gekeken moeten worden naar ombuigingen. Dat betekent enerzijds beëindiging van taken en activiteiten; "De tering moet naar de nering zetten". Anderzijds moet dat ruimte bieden voor andere uitgaven en verbeteringen. Er moeten keuzes gemaakt worden. Daarbij moet de sociaal-maatschappelijke samenhang in de gemeenschap als eerste bevorderd worden. Wij zullen ons als gemeente moeten realiseren dat **te** grote ambities de risico's naar de toekomst onverantwoord maken. Risicomanagement dient meer integraal onderdeel van (financieel) gemeentebestuur te zijn.

Een werkelijk sluitende (meerjaren)begroting is niet alleen een wettelijke eis maar is essentieel om de financiële basis van onze gemeente gezond te maken. Met het uitwerkingsplan stadshart en de inzet van Zeestad BV zijn de vrij besteedbare reserves van de gemeente grotendeels verdampt. Om tegenvallers ook in de toekomst te kunnen opvangen dient het zogenaamde weerstandsvermogen extra aandacht te krijgen. Afgezien van het besluit om de weerstandsratio op 1,25 te houden dienen bezit en risico's realistischer te worden bepaald. De gebruikte accountant-regels zijn daarbij wat ons betreft onvoldoende gebleken.

Naast realisatie van inhoudelijke begrotingsprioriteiten is onze ambitie ook de woonlasten te ontzien. Meer nog dan in het verleden moet in de verantwoording van het gevoerde beleid een permanente afweging plaatsvinden ten einde te beoordelen of er, in relatie tot de gestelde doelen en te behalen resultaten, aanleiding is voor ombuigingen respectievelijk beëindiging.

De gemeente verstrekt jaarlijks ca € 14 miljoen aan subsidies . Alhoewel er een nota subsidiebeleid is opgesteld wordt subsidie nog steeds verleend op basis van vraag uit het veld. Behoorlijk Bestuur blijft streven naar een actief subsidiebeleid. Dat betekent dat wordt bepaald welke activiteiten belangrijk zijn voor de stad. Dit zal weerslag moeten krijgen in een nieuwe beleidsnota. Op basis daarvan worden uitvoerende instanties gezocht/opgericht die in aanmerking komen voor subsidie. Met betreffende partijen worden contract gestuurde subsidieovereenkomsten opgesteld met transparante duidelijke doelstellingen. Evaluatie na afloop aan de hand van de bereikte doelstellingen dient open en transparant onderdeel van het proces te zijn. Een maximale looptijd van 2 jaar is in dat licht de norm.

Subsidieontvangers zullen veel beter dan nu verantwoording moeten afleggen over besteding en behaalde resultaten.

Wij willen onder andere:

- Geen verhoging van belastingen om nieuwe uitgaven (ontwikkelingen) van de gemeente mogelijk te maken. Er moet naar worden gestreefd de belastingdruk gelijk te houden en zo mogelijk te verminderen.
- Beheersing van de uitgaven van de gemeente door te zoeken naar bezuinigingen via efficiency en het toetsen van de doelmatigheid van bestaand beleid en dit zo nodig aan te passen.
- Gebruik van gemeente-geld voor niet openbare voorzieningen en projecten alleen als opbrengsten direct in de kas van de gemeente vloeien.
- Het terughoudend omgaan met het gebruik van gemeente-geld voor de (mede)financiering van voorzieningen en projecten. Dit alleen toestaan als ook huidige bewoners nu of op korte termijn aantoonbaar voordeel hebben bij dergelijke projecten.
- Leges dienen kostendekkend te zijn. De gebruiker betaalt, niet de hele gemeenschap; maar wel op basis van reële kostenberekeningen om te voorkomen dat e.e.a. toch een inkomstenpost voor de gemeente wordt.
- Risicomanagement wordt versterkt zodat tijdig effectieve maatregelen kunnen worden genomen zodra zich financiële risico's voordoen.

Visie:

Behoorlijk Bestuur staat voor een degelijk financieel beleid, waarbij in de financiële keuzen steeds moet worden gekeken naar het sociaal maatschappelijke belang van de burger in Den Helder.

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Het verzorgen van veiligheid is een kerntaak van de overheid. Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een samenleving waarin mensen elkaar kunnen vertrouwen, zich verbonden voelen en vrij kunnen zijn.

“Veiligheid” in de gemeente is de wettelijke taak van de burgemeester. Het veiligheidsbeleid en de uitvoering komen tot stand in nauw overleg met de andere deelnemers in de zogenaamde veiligheidsdriehoek; Openbaar Ministerie en Politie. De gemeenteraad heeft slechts een adviserende rol, wordt tussentijds geïnformeerd en kan achteraf haar oordeel over de resultaten uitspreken. Met de invoering van de Nationale Politie is Den Helder voor politie inzet nog meer afhankelijk geworden van de regionale korpsbeheerder. De inzet van de burgemeester die daarover het overleg voert dient gericht te zijn op optimale inzet binnen de gemeente. Dit overigens in samenhang met de bijzondere opsporings ambtenaren (BOA's) die wel direct binnen de gemeente worden aangestuurd. Bij achterblijvende politie-inzet zal uitbreiding van het aantal BOA's moeten worden overwogen als de veiligheid van de burger daarom vraagt. Behoorlijk Bestuur wil ook de wijkbewoners meer invloed laten hebben op de veiligheid in de wijk. Voor alle wijken worden, onder regie van de gemeente, door de betrokken partners met de wijkbewoners realiseerbare doelstellingen geformuleerd. Daarbij staan ons een effectieve samenwerking (netwerkvorming) voor ogen, waarbij alle partijen werken vanuit heldere doelstellingen en in de tijd geplaatste plannen. De “officiële cijfers” blijken niet altijd betrouwbaar te zijn, gelet op o.a. de aangiftebereidheid van burgers. Regelmatige onafhankelijke enquêtes dienen de werkelijke stand van zaken in beeld te houden.

Wat betreft de rol van justitie blijven we voor de stad inzetten op “politie in de buurt”. Voorkomen (preventie) is beter dan genezen.

Mede gelet op de beperkingen van politie-inzet willen wij op bedrijfsterreinen waar geen sprake is van bewoning aan de daar gevestigde bedrijven de ruimte geven om, aanvullend op particuliere bewakingsdiensten of reeds door de bedrijven getroffen preventieve maatregelen, de beveiliging van hun goederen te vergroten. Dit kan ook door de plaatsing van camera's. Ook op bedrijfsterreinen waar wel sprake is van bewoning willen wij, mits alle bewoners, gelet op de bescherming van hun privacy, daarmee instemmen eveneens extra bewaking met camera's mogelijk maken

Drugs zijn, ook gereguleerd, de oorzaak van veel overlast en criminaliteit. Het gedoogbeleid van de centrale overheid acht Behoorlijk Bestuur een continue probleem voor de openbare orde. De gemeente kan binnen het gedoogbeleid wel randvoorwaarden stellen. Vooral door preventie, voorlichting en handhaving van regelgeving willen wij het drugsprobleem beheersen en de daaruit voortvloeiende overlast terugdringen. Alle wettelijke middelen en bevoegdheden (van de burgemeester) moeten daarvoor worden gebruikt. Behoorlijk Bestuur wil dat hard wordt opgetreden tegen iedere vorm van verspreiding en productie van hard drugs. Verkoop van gedoogde softdrugs dient te worden verbannen uit de stads- en woonkernen en uit de buurt van scholen. Het regulerend beleid van de centrale overheid dient zonder voorbehoud te worden uitgevoerd. Zo mogelijk moet het aantal vergunningen worden beperkt.

Sociale controle, ongeacht religie of cultuur zorgt er ook voor dat we ons verbonden voelen met buurt, stad en uitgaansgebied. Hierdoor zullen risicogroepen, huiselijk geweld en vereenzaamden eerder worden gesignaleerd en kan er eerder ingegrepen worden. In onze samenleving dienen mensen ongeacht herkomst, cultuur, religie of sekse veilig te zijn.

Behoorlijk Bestuur staat voor een veilige woonomgeving voor de burgers van de gemeente in ruime zin en zal haar advies en controle achteraf langs de volgende lijnen vorm geven.

- Veiligheidsvraagstukken (criminaliteit, verkeer, sociale veiligheid) vereisen een doelgerichte samenwerking van de betrokken primaire (politie en OM) en secundaire partners.
- Uitgangspunt is preventie. Het ontstaan van strafbare feiten moet worden voorkomen.
- Behoorlijk Bestuur eist "zero tolerance" bij misdragingen en overlast.
- In de wijken moeten, onder regie van de gemeente, door de betrokken partners met de wijkbewoners realiseerbare doelstellingen worden geformuleerd.
- Politie dient zich, ten behoeve van preventie, in de buurt te manifesteren.
- Er dient, binnen de wettelijke mogelijkheden, maximale medewerking te worden geboden bij de inzet van particuliere beveiligingsdiensten.
- Inzet van camera beveiliging alleen als de beelden ook regelmatig worden beoordeeld. In bewoonde omgeving kan het gebruik van camera's alleen worden overwogen als de bewoners daarmee instemmen.
- Coffeeshops dienen op termijn te worden verplaatst naar de buitenrand van de gemeente. Bedrijventerreinen zonder woonfunctie hebben daarbij de voorkeur. Behoorlijk Bestuur vereist echter dat ook op dit terrein eerlijke afspraken worden gemaakt met betrokken ondernemers en dat die gerespecteerd worden.
- Jaarlijkse onafhankelijke veiligheidsenquête teneinde de werkelijke stand van zaken in beeld te houden.

Visie:

Behoorlijk Bestuur staat voor een echte veilige woonomgeving niet op basis van statistische gegevens maar op basis van het werkelijke beleven van de burger. Maximale samenwerking en communicatie binnen de "veiligheidsdriehoek" Gemeente, openbaar Ministerie en Politie is daarbij essentieel.

RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING.

a. Stedelijke inrichting

Het is van belang dat de (binnen)stad tegen verloedering wordt beschermd. Bestaande en goedgekeurde plannen moeten zoveel mogelijk gerealiseerd worden. Echter het is de plicht van het gemeentebestuur ook plannen die, financieel of anderszins, onhaalbaar of risicovol blijken te zijn, te herzien. Bestuurlijke consistentie mag nooit een argument zijn als de risico's groot of niet te overzien zijn.

Voorts is het essentieel dat de belangen van burgers altijd op waarde worden geschat. Dit is alleen mogelijk als tijdige inspraak gewaarborgd is. Ook de belangen van kleinere aantallen burgers moeten daarbij worden gerespecteerd. Bevolkingskrimp en provinciale/gemeentelijke herindeling vereisen dat het accent nog meer van kwantiteitsbouw wordt verlegd naar kwaliteitsbouw. Bebouwd Den Helder bestaat uit een samenstel van wijken met ieder een eigen karakter. Goed wonen in een aantrekkelijke woonomgeving is van groot belang. De woonfaciliteiten en voorzieningen in de wijken dienen te worden aangepast aan de eisen van de tijd door voortdurend onderhoud, renovatie en vernieuwing. De inwoners van de stad moeten in staat worden gesteld om zolang mogelijk in hun eigen wijk te blijven wonen. Dit vraagt gedifferentieerd samengestelde wijken met een evenwichtig aanbod van koop- en huurwoningen in alle prijsklassen. Het gemeentebestuur moet er voor waken dat inrichting van de stad te veel afhankelijk wordt gemaakt van de vermeende mogelijkheden en onmogelijkheden van "commerciële" marktpartijen. De corporaties moeten zich richten op hun traditionele taak het voorzien in voldoende en betaalbare huurwoningen voor alle groepen bewoners. De behoefte aan koopwoningen dient in eerste instantie te worden verzorgd door private ontwikkelaars en de wettelijk verplichte verkoop van woningen door de corporaties.

Bestemmingsplannen/omgevingsplannen zijn een belangrijk instrument om sturing te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. In de bestemmingsplannen wordt rekening gehouden met ruimte en voorzieningen, afgestemd op de verschillende levensfasen van de bewoners. Wij willen voor de gehele gemeente een stedenbouwkundige / planologische, samenhangende, visie, waaraan bestemmingsplannen mede getoetst en geactualiseerd kunnen worden.

Recentelijk zijn de meeste bestemmingsplannen geactualiseerd. Het ontslaat het gemeentebestuur echter niet van de plicht om daar waar nodig een bestemmingsplan via de juiste procedure aan te passen. Met de bevoegdheid van het college van B&W om zelfstandig afwijkingen van het bestemmingsplan toe te staan dient terughoudend omgegaan te worden om de belangen van burgers te waarborgen.

Er moet zorgvuldig ervaring worden opgedaan met de "nieuwe" omgevingswet. De mogelijkheden mogen niet uitmonden in een soort recht van de "sterkste" benadering. Burgers moeten actief worden betrokken bij de ontwikkeling van inrichtingsplannen, zowel bij actualisering als bij nieuwe plannen.

Bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen en daarop gebaseerde inrichtingsplannen moet worden gestreefd naar zoveel mogelijk behoud van waardevolle cultuurhistorische elementen.

Met name plannen voor- en in de wijk dienen gezamenlijk met inwoners, corporaties, maatschappelijke organisaties, ondernemers, hulpverleningsorganisaties en andere gebruikers te worden opgesteld. Controle op welstand via een externe welstandscommissie moet zo veel mogelijk worden gehandhaafd om de gemeente een spiegel voor te houden. Het stadshart in combinatie met Willemsoord blijft een probleem. Willemsoord is nog steeds niet de commerciële aanjager die het had moeten worden, noch een zelfstandig stadsdeel. De uitkomsten van het onderzoek door de daartoe ingestelde commissie moeten de basis blijven voor verdere stappen..

Het uitwerkingsplan stadshart lijkt niet het beoogde resultaat te hebben gehad. Ondanks het te boven komen van de crisis is leegstand van winkelpanden en het risico van verpaupering een blijvend probleem. Dit is niet alleen het gevolg van de economische en monetaire crisis doch ook veranderd koopgedrag van consumenten. Wij constateren dat ook de plannen in opzet niet voldoende doordacht waren. Aanpassingen aan de veranderde omstandigheden zijn onvoldoende integraal uitgevoerd. Het was meer een ad hoc beleid. Op onderdelen heeft het mooie resultaten gehad, zoals de bibliotheek maar de oorspronkelijk beoogde samenhang is veel te zoeken. Dit is naar de mening van Behoorlijk Bestuur ook veroorzaakt doordat de uitvoering in handen van Zeestad is gelegd waarin Den Helder een minderheidsaandeel had. Invloed van de gemeenteraad was minimaal. Behoorlijk Bestuur is geen voorstander van de voortzetting van Zeestad in de bestaande constructie. Om opgedane kennis en ervaring te behouden is een constructie onder directe aansturing van het gemeentebestuur te overwegen.

Behoorlijk Bestuur is tegen het continueren van Zeestad in de huidige constructie. Om opgedane kennis en ervaring te behouden is een constructie onder directe aansturing van het gemeentebestuur te overwegen.

b.Wonen

De ontwikkeling van het stadshart is af en moet geen prioriteit meer hebben boven andere delen van de stad. Kwaliteitsverbetering en inbreiding zijn belangrijker dan uitbreiding. De bebouwde omgeving moet ruimte bieden aan ons bestaan. De gebruiker en bewoner van nu staan centraal, zodanig dat men zich herkent in zijn of haar leefomgeving en zich daarom thuis voelt. De bebouwde omgeving en de openbare ruimte daarin moet terug gegeven worden aan de gebruikers. Een belangrijk instrument daartoe is een consequent uitgevoerde participatie van de bewoner.

Iedereen moet gelegenheid hebben om goed en betaalbaar te wonen. Wij willen dat er een evenwichtige woonvoorraad komt, die in de behoeften van diverse categorieën woningzoekenden voorziet en dat de gemeente het laatste woord over bouwplannen heeft. Er dient afstemming met omliggende gemeenten plaats te vinden zonder het belang van Den Helder uit het oog te verliezen.

Wij streven naar een volledig samenstel van basisvoorzieningen (binnen de wijk) zoals scholen, winkels en voorzieningen op het gebied van welzijn,

gezondheidszorg en recreatie. De gemeente dient constructief contact te hebben met de drie corporaties die met de woningtoewijzing zijn belast (Vitalis, Woningbouwvereniging Nieuwe Diep/Woontij en Woningstichting) om die toewijzing sociaal -maatschappelijk effectiever te doen verlopen. De prijsklassen van woningen dienen een afspiegeling te zijn van de inkomensverdeling van de bevolking. Beleidskeuzen met betrekking tot de woningvoorraad dienen die afspiegeling te respecteren.

Er dient meer aandacht te worden besteed aan de prestatieafspraken die met de woningbouwcorporaties worden gemaakt.

Er bestaat in Den Helder nog steeds een tekort aan kwalitatief goede en betaalbare huisvesting voor jongeren en ouderen. Daarom vinden wij dat huisvesting voor deze groepen voorrang moet hebben en dat in de wijken differentiatie in de woningbouw wordt toegepast. Door de verplichting ook statushouders adequaat te huisvesten is er extra druk op de situatie ontstaan. Ook daar moet voldoende aandacht aan worden gegeven.

Met betrekking tot monumentenzorg verwijzen we naar de landelijke nota over het monumentenbeleid. Erkende monumenten en historische gebouwen moeten worden gekoesterd.

Visie:

Behoorlijk Bestuur kiest in een krimpende omgeving voor kwaliteit bij ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling, afgestemd op de behoefte van de (vergrijzende) bevolking. De gemeente dient een faciliterende rol met maximale inbreng van de burger zeker te stellen.

INFRASTRUCTUUR, VERKEER EN VERVOER.

De bereikbaarheid van de stad is en blijft essentieel voor alle belangrijke ontwikkelingen. De huidige voorzieningen met twee provinciale tweebaans wegen en een enkel spoor van de NS zijn onvoldoende. Dit is niet de situatie waarin economie en toerisme zich kunnen ontwikkelen. De discussie hierover is blijvend verzand in een "kip en ei" patstelling. Behoorlijk Bestuur zal zich inzetten om ten minste een 4 baans autosnelweg te realiseren en met de NS zal constant moeten worden overlegd om ook de railverbinding in overeenstemming te brengen met de eisen.

Industriële ontwikkeling maar met name de ontwikkeling van de haven en het toerisme is afhankelijk van betere bereikbaarheid naar en vanuit het achterland.

Wij zijn in de gelukkige omstandigheid dat we in de context van civiel medegebruik, een eigen luchthaven hebben. Behoorlijk Bestuur zal alles in het werk stellen om in overleg met Defensie en de provincie het civiele deel van het vliegveld open te houden en zo nodig uit te breiden.

Ook intern moet de bereikbaarheid van de diverse stadsdelen met auto, fiets, te voet en per openbaar vervoer worden verbeterd. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van de binnenstad vraagt een specifieke uitwerking. Daarbij is het bestaande stadshart, zoals dat de laatste jaren vorm heeft gekregen een gegeven.

De bereikbaarheid van de binnenstad is van belang voor het bestaan van de detaillisten en daarmee de aantrekkelijkheid van Den Helder als toeristische- en winkelstad.

De aantrekkelijkheid als winkelstad is voor een belangrijk deel een zaak van imago. Dat imago is in het algemeen niet goed en het verbeteren daarvan is een kwestie van lange adem en publiekriendelijke maatregelen. In dat kader is het, mede gelet op het imago van buurgemeenten op dit punt, belangrijk dat publiek van buiten snel en zo mogelijk zonder kosten kan parkeren. Behoorlijk Bestuur zal het 'gratis parkeren' in de binnenstad handhaven. Regulering met een blauwe schijf blijft wel nodig.

Verkeersveiligheid is ook onderdeel van een veilige woonomgeving. In die zin is de veilige verkeersafhandeling rondom scholen een speerpunt voor Behoorlijk Bestuur. Vooral het brengen en halen van kinderen is een punt dat bijzondere aandacht moet krijgen. Verkeersveiligheid is ook op andere punten niet goed gewaarborgd. Met name op en rondom de rotondes die het oogmerk hebben grotere doorstroming tot stand te brengen. Deze rotondes zijn in veel gevallen niet de veiligste oplossing voor het langzame verkeer. Het is daarom van belang de verkeersstromen binnen de gemeentegrens beter te reguleren. Alhoewel er reeds veel separate fietspaden zijn is het geheel van het wegennet en kruisingen zeker niet fietsvriendelijk. Behoorlijk Bestuur zal zich inzetten om deze knelpunten op te lossen waarbij de fiets preferent dient te zijn. Den Helder moet een fietsvriendelijke gemeente worden. Dit past in de toeristische ambities maar ook in het ondersteunen van (landelijke) milieudoelstellingen.

Een integraal verkeersveiligheidsplan dient in overleg met Veilig Verkeer Nederland, de fietsersbond en andere belanghebbende organisaties opgesteld te worden.

Visie:

Behoorlijk Bestuur zal streven naar een optimale- en veilige bereikbaarheid (ter land ter zee en in de lucht) van Den Helder als voorwaarde voor echte economische/toeristische ontwikkeling. Intern dient te worden ingezet om Den Helder in meerdere opzichten een fietsvriendelijke gemeente te maken.

ECONOMIE.

Nederland komt de gevolgen van een ernstige economische en monetaire crisis te boven. Plannen kunnen wellicht weer iets ambitieuzer maar moeten wel worden aangepast aan realistische scenario's en gebaseerd op actuele feiten en omstandigheden met name gelet op de regio. Dat laat onverlet dat de doelstellingen op het gebied van economische ontwikkeling van Den Helder onveranderd van kracht moeten blijven. Op alle aspecten dient wel eerst een visie ontwikkeld te worden.

De Maritieme Stad Den Helder ligt op de noordelijke tip van Noord-Holland. Dit en de afstand tot de Randstad en andere gebieden met een sterke industriële en economische kracht vraagt inspanning voor het handhaven of versterken van de economie en daarmee de werkgelegenheid.

Werk is van groot belang voor de ontplooiing van mensen en ook voor de ontwikkeling van de stad. Betaald werk is het belangrijkste instrument voor financiële onafhankelijkheid. Voorts is het creëren van werkgelegenheid de enige manier om vergrijzing te beperken of tegen te gaan.

Wij scheppen voorwaarden om aan de vraag van de beroepsbevolking en werkgevers te voldoen. Het is hierbij van belang om ruimte te scheppen voor evenwichtige en duurzame economische ontwikkelingen. Daartoe moet een meer integrale samenhang van onderwijs en arbeidsmarktbeleid worden bevorderd. Behoorlijk Bestuur staat voor bevordering van de ontwikkeling van Den Helder op de economische markt daar waar kansen zich voor doen. Dat vereist aanpassing en verdere ontwikkeling van haven (inclusief inbreiding en civiel medegebruik marine faciliteiten) en binnenhaven aan de eisen van de (energie) industrie, bevordering van het toerisme, van creatieve bedrijvigheid en zakelijke dienstverlening. Toeristische ontwikkeling moet, gelet op de ligging en natuurlijke faciliteiten expliciet worden beschouwd als peiler van de lokale economie.

Het midden en klein bedrijf is de belangrijkste werkgever in Nederland en dus ook voor Den Helder.

Het is van belang dat de ontwikkeling van het midden en klein bedrijf en in het bijzonder de detailhandel wordt gefaciliteerd.

Economie vraagt een voortdurende aanpassing van de digitale infrastructuur aan de modernste eisen van de tijd.

Voor het aanbod aan ruimte voor bedrijven moet worden ingezet op revitalisering van bestaande bedrijfsterreinen. Bij de revitalisering en herstructurering van de bestaande en inrichting van nieuwe ruimte voor bedrijven wordt ingezet op duurzaamheid, intensief ruimtegebruik en schone industrie.

De binnenstedelijke bedrijfsactiviteiten hebben een belangrijke functie voor de vervulling van de doelstellingen op het gebied van ruimte voor bedrijvigheid in en nabij de buurt en zijn daarmee aanvullend op andere plannen met betrekking tot de ontwikkeling van buurteconomie.

Daarbij moet Julianadorp nadrukkelijk worden betrokken als zelfstandige wijk van de gemeente Den Helder.
Op het gebied van de economische ontwikkeling moet nauw worden samengewerkt met de gemeenten in de Regio.

Visie:

Behoorlijk Bestuur voor een economische ontwikkeling gericht op het behoud en uitbreiding van betaald werk voor de burgers van Den Helder. Daarbij is een regionale aanpak onontbeerlijk.

WERK

Werkgelegenheid is uitermate belangrijk voor het algemene leefmilieu van de stad en het welzijn van haar burgers. Werkgelegenheid is ook onderdeel van het participatiebeleid.

Het werkgelegenheid- en arbeidsmarktbeleid moeten meer op elkaar afgestemd worden. De gemeente vervult daarbij de regierol met als belangrijke partners de werkgevers- en werknemersorganisaties en het beroepsonderwijs.

Alle inspanning is nodig om werklozen weer zo snel mogelijk te leiden naar de arbeidsmarkt.

Er moet gestreefd worden naar groei van het gemiddelde inkomen. Dit door bevordering van de economische activiteit en werkgelegenheid (van hogere kwaliteit). Het is daarvoor essentieel dat de verbindingen over het water, door de lucht, over de weg, over het spoor en door de kabel verbeterd worden.

De maatregelen moeten vooralsnog worden georiënteerd op een krimpend inwonertal en arbeidsbevolking. Teneinde beter inzicht te verwerven in de eigenschappen en processen van en in onze lokale economie en demografische ontwikkelingen, dient er een lokaal "sociaal-economisch planbureau" te worden opgericht al dan niet binnen de gemeentelijke organisatie.

Wij streven naar een uitnodigend vestigingsbeleid voor bedrijven, gekoppeld aan een optimale ruimtelijke infrastructuur en voldoende bedrijfsruimte op goed bereikbare locaties. In het bijzonder is samenwerking met de regio hierbij van belang.

Het vliegveld De Kooy moet zich vrij kunnen ontwikkelen. Vooral het nationale vliegverkeer, als onderdeel van de logistieke keten, biedt kansen.

De havenontwikkeling blijft belangrijk. Wij steunen in de basis de ingezette ontwikkeling om de havenfaciliteit te richten op de omvorming naar een zogenaamde groene stroomhaven. Echter er moet naar een grotere diversiteit aan activiteiten in de ontwikkeling worden gezocht gebaseerd op mogelijkheden in de regio. Een integrale visie daarop ontbreekt en is iets dat Behoorlijk Bestuur als eerst vereiste ziet. Een routeplan met betrekking tot infrastructurele ontwikkeling (investeringsagenda) is geen visie op de ontwikkeling van de haven. Dat laat onverlet dat wij flexibel in de dagelijkse praktijk moeten inspelen op veranderende ontwikkelingen en omstandigheden en moeten waken voor de belangen van de bestaande gebruikers van de haven ; offshore en visserij. Samenwerking met grotere zeehavens in Nederland maar ook omringende landen is essentieel en moet een onderwerp zijn van continu onderzoek.

Visie:

Behoorlijk bestuur staat voor het creëren van betaald werk als middel om algemeen welzijn te bereiken. Dit vereist flexibele oriëntatie op de snel wijzigende omgeving en geen onwenselijke fixatie op eerdere visies . Een integrale visie met betrekking tot diversiteit in ontwikkeling van de haven is een eerste vereiste.

SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WELZIJN.

Wij willen een zorgzame en duurzame maatschappij, waar plaats is voor jong en oud. Uitgangspunt is dat iedere inwoner van Den Helder veilig en prettig kan wonen en leven. Doelstellingen voor elk persoon zijn:

Zelfredzaamheid; individuele ontplooiingsmogelijkheden; sociale samenhang en activering; deelname aan de samenleving.

Dat betekent in de praktijk:

- bestrijding van eenzaamheid. Welzijnsactiviteiten zoals sociale activering, ondersteuning van vrijwilligers die mantelzorg leveren;
- een betere kwaliteit van leven;
- houdt mensen langer uit de (veel duurdere) zorg;
- het voorkomen en bestrijden van sociaal isolement, huiselijk geweld, mishandeling van kinderen en ouderen;
- langer zelfstandig blijven wonen (rijksbeleid). Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat mensen ook daadwerkelijk actief kunnen blijven en mee kunnen blijven doen in hun omgeving. Daarvoor zijn soms voorzieningen nodig. Denk aan deelname aan activiteiten in de buurt, mensen ontmoeten, begeleiding en ondersteuning bij het oplossen van moeilijke situaties;
- aandacht voor de bestrijding van analfabetisme door het aanbieden van zeer laagdrempelig taalonderwijs, ook voor volwassenen.

Sociale voorzieningen zijn het vangnet van de samenleving. Uitvoering van de sociale voorzieningen is in toenemende mate bij de gemeenten neergelegd.. Wij willen dat de gemeente haar organisatie verder inricht zodat de hulp aan de burger optimaal vorm krijgt. Voorts zal de gemeente in de uitvoering aanvullende faciliteiten moeten bieden teneinde het uitgangspunt veilig en prettig wonen ook voor inwoners die meer hulp en/ of ondersteuning behoeven te realiseren.

Als concreet middel om een betere aanpak in de wijk invulling te geven wil Behoorlijk Bestuur de functie van "sociaal wijkconciërge" invoeren/handhaven en daaraan toegevoegd een "wijkcoördinatieteam". (in het wijkcoördinatieteam dienen alle disciplines van beleid te zijn vertegenwoordigd zodat snel en adequaat kan worden gereageerd op situaties). Dit onder gelijktijdige herbezinning op de huidige wijkgerichte aanpak vanuit het gemeentehuis. Dit past ook beter bij de organisatie van de woningstichting waarmee in de wijk beter moet worden samengewerkt. De "gebiedsgerichte aanpak" , zoals door het college opgelegd, is een vooralsnog niet uitgewerkt concept. Dit concept dient eerst concreet uitgewerkt te worden voordat hier middelen (geld) aan kunnen worden toegewezen.

Omdat een "sociaal wijkconciërge" de burger ook een stem kan geven is hij ook de schakel bij goede burgerparticipatie. Om werkelijke burgerparticipatie voorts beter vorm te geven moet zo spoedig mogelijk een "nota burgerparticipatie" worden opgesteld. Handelen door de gemeente in overeenstemming met die nota moet het vertrouwen van de burger mede herstellen.

Daar waar mogelijk (en niet reeds door het rijk opgelegd) moet regionale samenwerking worden gezocht.

Visie:

Behoorlijk Bestuur staat voor sociaal maatschappelijk welzijn van de burgers van Den Helder en een gemeente die (ook financieel) in staat is de haar door het rijk overgedragen zorgtaken adequaat uit te voeren en zo nodig aan te vullen. Invoering/handhaving van de sociaal wijkconciërge is daarbij een belangrijke faciliteit

GEZONDHEIDSZORG

De regels met betrekking tot de gezondheidszorg worden centraal ontwikkeld en opgelegd. Invloed op gemeenteniveau is vrijwel nihil.

We willen dat de gemeentebestuur zich wel maximaal inspant om de gezondheids- en medische voorzieningen in de gemeente zo veel mogelijk op peil te houden. Wettelijke vereisten met betrekking tot zorg, passend bij de ambitie om een regiogemeente te zijn, zijn het minimale niveau waar het gemeentebestuur zich sterk voor moet maken.

Noordwest ziekenhuisgroep locatie Den Helder (het voormalig Gemini) moet als volwaardig basisziekenhuis met spoedeisende zorg en intensive care open blijven. Het afgesproken locatieprofiel is daarbij leidend.

Daarvoor zal in het huidige systeem met name met de zorgverzekeraars moeten worden overlegd. Het is essentieel dat de belangen van zorgvragers (patiënten) binnen de gemeente worden "verdedigd" tegenover het stelsel van zorgaanbieders en zorgfinanciers.

Eenzijds moet de zorg dicht bij de patiënt optimaal zijn. Anderzijds dient acute zorg te voldoen aan de wettelijke eisen. Chronisch zieken dienen adequate zorg te kunnen krijgen binnen redelijke afstand van hun woonplaats. Wij willen dat mensen met een langdurige beperking, als gevolg van ziekte of ouderdom, kunnen deelnemen aan de samenleving. Het zelfstandig wonen is hiervan een onderdeel. Het gemeentebeleid moet er op gericht zijn daar waar nodig aanvullend te faciliteren op wettelijke minimum voorzieningen. De handhaving van de aanwezigheid binnen de gemeentegrens van een "ziekenhuis" is daarvoor welhaast een vereiste. Behoorlijk Bestuur zal zich daar voor blijven inzetten

Visie:

Behoorlijk Bestuur streeft naar de handhaving van een adequate medische zorg binnen de gemeentegrens inclusief een basis ziekenhuis met acute zorg.

SPORT.

Wij zetten ons in voor een sportbeleid dat is gericht op stimulering van alle bevolkingsgroepen, om zo naar eigen keuze en overeenkomstig aanleg en mogelijkheden verantwoord deel te nemen. Fysieke en psychische inspanning is nodig voor de instandhouding van de mens. Wij zien dit ook in relatie tot het beperken van het beroep op medische en zorgfaciliteiten. Sport kan daarin een belangrijke rol vervullen.

Sport mag geen "instrument" zijn voor integratie doeleinden.

Voor Sport zijn faciliteiten nodig. Omdat Sport in een belangrijke maatschappelijke behoefte voorziet is het een publieke taak om te zorgen voor de noodzakelijke sportfaciliteiten. Er dient daarbij echter wel een evenwicht te bestaan tussen de bijdrage van de gemeente en de bijdrage die wordt geleverd door de sportbeoefenaren en andere direct belanghebbenden.

Bij het bieden van die voorzieningen en faciliteiten dient de Gemeente te eisen dat groeperingen die dat kunnen van dezelfde voorzieningen en faciliteiten gebruik maken. Gestreefd moet worden naar een zo intensief mogelijk gebruik van de bestaande faciliteiten. De bijdrage die de niet commerciële gebruikers van faciliteiten in rekening wordt gebracht hoeft niet kostendekkend te zijn. Voorzieningen voor exclusieve, dure sporten behoeven door de Gemeente niet geboden te worden.

Sportfaciliteiten op commerciële basis, zoals sportscholen, verdienen dezelfde steun die ook wordt geboden aan commerciële bedrijvigheid buiten de sport. Sportbeoefening waarbij de spelers worden betaald dient te worden gezien als een commerciële bedrijvigheid. Er is geen reden om dit soort commerciële instellingen, t.a.v. steun uit gemeenschapsmiddelen, anders te behandelen dan andere instellingen op commerciële basis.

Het sporten in verenigingsverband is belangrijk voor sociaal maatschappelijke samenhang en moet door de Gemeente worden gestimuleerd. Naast de intrinsieke waarden van de sport biedt een vereniging vele nevenwaarden zoals het leren van sociale vaardigheden, het dragen van verantwoordelijkheden en het stimuleren van de deelname van het individu in de samenleving.

Verenigingen die soortgelijke doelstellingen hebben moeten worden gestimuleerd om samen te werken, zodat de activiteiten op een hoger niveau kunnen plaatsvinden.

Oude tegenstellingen, bijvoorbeeld van levensbeschouwelijke aard moeten daarbij worden overwonnen en mogen geen barrière zijn voor samenwerking. Binnen de geschetste voorwaarden dienen sportverenigingen als doel te hebben om financieel zelfstandig te kunnen bestaan. Subsidie dient in eerste instantie te worden toegekend, indien nodig, voor het uitvoeren van nieuwe plannen die beogen een betere permanente situatie te bereiken met een goede kans van slagen.

Subsidies die dienen om de huidige situatie te handhaven passen niet in dit principe en het streven moet zijn die zoveel mogelijk af te bouwen.

De "Sport" dient bestuurlijk (op niveau) te zijn vertegenwoordigd binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente. De bewaking van de juiste uitvoering van het vastgestelde sportbeleid dient door de ambtelijke organisatie te worden bewaakt.

Het huidige Bureau Sportservice Den Helder (als onderdeel van een groter organisatie) moet zich binnen het bestaande sportbeleid toeleggen op de organisatie van sportactiviteiten buiten verenigingsverband (scholen etc.). Op aanvraag kunnen ook bestaande verenigingen een beroep op het organiserende vermogen van Bureau Sportservice doen.

Er dient een cliëntenraad van sportorganisaties onder de gemeentelijke afdeling verantwoordelijk voor sportzaken te worden gevormd. Deze cliëntenraad dient te functioneren onder de aansturing van de ambtelijke vertegenwoordiging voor sport.

Topsport is belangrijk en heeft onherroepelijk een relatie met de breedtesport zoals die door de gemeente moet worden gestimuleerd. Topsport dient echter centraal te worden ondersteund en gefaciliteerd. De gemeente heeft daar geen rol in. In voorkomende gevallen kan Bureau Sportservice Den Helder voor (potentiële) topsporters in de gemeente een bemiddelende rol vervullen naar bestaande centrale instanties en organisaties.

Sport op scholen moet worden bevorderd. Indien het Ministerie van Onderwijs hier onvoldoende gewicht aan toekent moet een en ander worden gecompenseerd door de Gemeente.

Bewegingsonderwijs op jonge leeftijd is essentieel voor het leggen van de basis voor een goede gezondheid en is daarom van algemeen belang. De inschakeling van sportinstructeurs van Bureau Sportservice voor scholen, waar de sportdocent door het Ministerie is afgeschaft, is een goede maatregel. Er kan meer dan thans het geval is samenwerking worden gezocht met sportverenigingen bij het geven van het bewegingsonderwijs.

Schoolzwemmen is afgeschaft als bezuinigingsmaatregel. Dit is een slechte maatregel geweest (met weinig financiële opbrengst) omdat in onze waterrijke omgeving zwemonderwijs voor iedereen laagdrempelig toegankelijk moet zijn. Het is van belang om voor elke kind zwemonderwijs bereikbaar te maken en zeker te stellen. Maar het is ook essentieel voor de sportieve vorming van het kind in het algemeen. De realiteit is dat schoolzwemmen steeds minder lijkt te passen in het basisonderwijs. Behoorlijk Bestuur wil eerst onderzoeken of het schoolzwemmen weer kan worden ingevoerd. Als herinvoering niet mogelijk blijkt te zijn dan moet worden onderzocht of zwemonderwijs voor kinderen als algemene voorziening kan worden ingevoerd in Den Helder zodat het zwemdiploma A door ieder kind tot 8 jaar kan worden behaald.

Visie:

Behoorlijk Bestuur acht sport essentieel voor de vorming van de jeugd en de sociale samenhang van de maatschappij. Binnen de beperkte financiële middelen kiest Behoorlijk Bestuur voor de toegankelijkheid van breedtesport en sport voor de jeugd.

ONDERWIJS

Wij vinden kwalitatief hoogstaand en veelsoortig (diversiteit) onderwijs van groot belang. In feite is het onderwijs op afstand gezet. Toch blijft naar onze mening de gemeente een algemene verantwoordelijkheid houden voor de kwaliteit van het onderwijs binnen de gemeentegrenzen. Daarom dient in het bijzonder aan onderstaande onderwerpen bijzondere aandacht te worden besteed.

- Het meerkansen beleid voor autochtone- en allochtone kinderen.
- De "brede school" .
- Samenwerking van onderwijsinstellingen, ter verhoging van effectiviteit en efficiëntie.
- Er moet geïnvesteerd blijven worden in volwassenen- en oudereneducatie door het Regionaal Opleiding Centrum (ROC).
- De ontwikkeling van het middelbare onderwijs in Julianadorp en Den Helder moet worden voortgezet naar volledigheid.
- De verbetering van opvoedingsondersteuning, voorschoolse programma's (peuteropvang), hulpverlening, aanvullende programma's op de basisschool en naschoolse opvang.
- Specifieke projecten voor voortijdige schoolverlaters en de begeleiding naar de arbeidsmarkt.
- Veilige speel- en verblijfsplekken in de openbare ruimte.
- De opleidingswensen van hoger opgeleiden.

De gemeente dient zich uiteraard binnen de door het rijk bepaalde kaders te beijveren voor de verdere verbetering en verruiming van het aanbod van het Hoger Beroeps Onderwijs en Wetenschappelijk Onderwijs. Echter het middelbaar beroeps onderwijs (MBO) heeft in de afgelopen tijd onvoldoende aandacht gekregen. Behoorlijk Bestuur zal zich inzetten om meer en divers MBO beroepsonderwijs naar Den Helder te krijgen. Via deze weg kan jeugd worden overgehaald in Den Helder te gaan wonen en blijven en aanwezige jongeren kunnen beter voor Den Helder worden behouden. Ook hier is de realiteit dat samenwerking met andere instellingen (zowel HBO als MBO) in Nederland noodzakelijk is. Het gemeentebestuur dient dit optimaal te ondersteunen.

Visie:

Behoorlijk Bestuur staat voor maximale gemeentelijke bemoeienis teneinde een aanbod van veelsoortig maar ook kwalitatief hoog onderwijs binnen de gemeente te waarborgen.

TOERISME EN RECREATIE

Den Helder heeft op het gebied van toerisme en recreatie veel te bieden. Maar evenals bij andere beleidsonderwerpen ontbreekt een degelijke visie waarop aale inspanning gebaseerd kan worden. Deze visie dient zo snel mogelijk te worden herzien/opgesteld als onderdeel/aanvulling van regioprogramma's.

Het toerisme speelt een belangrijke economische rol en dient breed gefaciliteerd te worden. Wij denken daarbij in het bijzonder aan de zee, het strand, de natuurgebieden en de toeristische havens. Het aanleggen en exploiteren van ligplaatsen voor de zeezeilvaart heeft onze bijzondere steun. Kanoroute en de grachten dienen beter onderhouden te worden om de toeristische aantrekkelijkheid te behouden.

Stedelijke ontwikkeling en grondgebruik door de agrarische sector en het toerisme vereisen een evenwichtige uitwerking, waarbij kwaliteit voor kwantiteit moet gaan. De zorg voor het milieu blijft daarbij extra inspanning vergen.

Gezonde lucht en recreëren in de kustnatuur zijn onze aantrekkelijke punten voor toeristen. In het recente verleden hebben wij teveel gemeente grond/gebieden overgedragen aan LNH, die de recreatieve toegang daarvan ernstig heeft beperkt. Wij moeten in overleg treden met LNH om de toeristische functies van kustgebieden meer ruimte te geven. Dit alles in samenhang met de ontwikkeling van het strand. De ontwikkeling en exploitatie van het strand en de strandopgangen (waar de gemeente inmiddels verantwoordelijk voor is) dienen in samenwerking met private ondernemers verder gestalte te krijgen.

Voor het promoten van Den Helder en omgeving is door de gemeente primair gekozen voor het programma "Holland boven Amsterdam". Behoorlijk Bestuur wil meer aansluiten bij de NBTC (Nationaal Bureau Toerisme en Congressen) programma's. City marketing moet weer gewoon VVV worden inclusief eenvoudig te vinden informatiepunten omdat dit voor de toerist herkenbaar is.

Visie:

Behoorlijk Bestuur staat voor het benadrukken van de aantrekkelijke natuurlijk aanwezige pluspunten van Den Helder voor het toerisme. Maatregelen dienen faciliterend te zijn.

CULTUUR en KUNST.

Cultuur en kunst is belangrijk voor de samenleving. Het culturele klimaat draagt in belangrijke mate bij tot het leefklimaat in onze stad.

Sport, sociaal cultureel werk en cultuur zijn belangrijk. Wij vinden kunstbeoefening door de bevolking van belang en willen daartoe betere voorwaarden scheppen binnen de financiële mogelijkheden die ons zijn gegeven. Wij streven naar goede huisvesting en laagdrempelige toegankelijkheid van de bibliotheek, met naast een centrale voorziening zo mogelijk decentrale voorzieningen met name in Julianadorp.

Evenementen nemen een belangrijke plaats in binnen het culturele aanbod in onze stad in, zij dragen bij aan de levendigheid van onze stad, hebben stadspromotionele waarde en hebben toeristische en economische spin-off. Wij willen in de komende periode inzetten op behoud van de evenementen en daar waar sprake is van knelpunten, in overleg met de organisatoren zoeken naar maatgerichte oplossingen.

Wij signaleren dat sprake is van blijvende onevenwichtigheid in de gemeentelijke subsidiëring ook ten aanzien van kunst en cultuur (zie financiën). Belangrijk is ook het creëren van een evenementvriendelijk klimaat, waarbij de eis tot grotere veiligheid moet worden gerespecteerd. De gemeente moet zonder de veiligheid uit het oog te verliezen voorwaardenscheppend uiting geeft aan zijn waardering voor het door de organisatoren, vaak vrijwilligers, verzette werk. Dat speelt niet alleen bij de grootschalige evenementen, maar misschien nog wel meer bij een groot aantal, nieuwe en bestaande, kleinschalige activiteiten. In de sfeer van festivals past ook een jongerenfestival.

Met name de jeugd moet in zijn opvoeding en scholing vertrouwd gemaakt worden met cultuuruitingen. De functie van Triade blijft hierbij een belangrijk element. Culturele faciliteit voor de jeugd waar een goede, levendige en betaalbare programmering op het gebied van kleinkunst, live muziek, dansavonden en workshops tot hun recht kunnen komen.

Het uitgroeien van de bibliotheek tot een multimediaal communicatie- en informatiecentrum, waarin, toegankelijk voor iedere bewoner, uitgebreide digitale voorzieningen beschikbaar moeten zijn, wordt ondersteund op het huidige niveau.

Het karakter van de oorspronkelijke maritieme arsenaalstad moet zo veel mogelijk in stand worden gehouden.

Visie:

Behoorlijk Bestuur erkent het belang in de sociaal maatschappelijke omgeving van kunst en cultuur maar kiest binnen de beperkte financiële mogelijkheden in eerste instantie voor de jeugd bij het publieke aanbod op dit gebied.

Zowel voor de culturele ontwikkeling als voor het imago en aantrekkelijkheid van de stad is de aanwezigheid van musea en bekende praktiserende kunstenaars van belang. Behoorlijk Bestuur zal in dat licht er naar streven doen om binnen de financiële mogelijkheden het Rob Scholte museum en de Nollen verder te (laten) ontwikkelen.

Behoorlijk Bestuur is van mening dat alle commotie rondom het Rob Scholte museum in het voormalig postkantoor het gevolg is van falend bestuur. Een nationaal en internationaal aansprekend kunstenaar als Rob Scholte en zijn museum is binnen de stadsgrenzen een belangrijke 'trekker' zowel op cultureel gebied als voor toerisme en moet derhalve behouden blijven.

Het Rob Scholte museum moet zo dat nog mogelijk is voor Den Helder worden behouden. Het voormalig postkantoor blijft daarvoor de meest voor de hand liggende locatie.

ONZE HABITAT

Milieuzorg is een belangrijke voorwaarde om een optimaal en gezond leven mogelijk maken en is daarom van het grootste belang. Gemeentelijk beleid kan slechts aanvullend zijn aan het Europees- en Rijksbeleid. De in onze gemeente aanwezige ecologische en milieukwaliteiten moeten zo veel mogelijk behouden blijven en waar mogelijk worden versterkt.

Wij onderkennen het probleem van vervuiling van de openbare ruimte door illegale stort van afval en dan met name grof vuil. Het aanbod van grofvuilverzameling met een betaalbaar tarief moet een stimulans zijn om grof vuil daar aan te leveren. Wij willen dat de illegale stort door handhaving en het stimuleren van goed gedrag wordt teruggedrongen. Behoorlijk Bestuur is van mening dat goede uitvoering van gemeentelijke taken op dit gebied versus efficiency door uitbesteding een voortdurende afweging dient te zijn.

Wij zetten ons in voor het zorgvuldig omgaan met groen en milieu. Wij dienen ons voortdurend te realiseren dat onze "gezonde" omgeving een van onze toeristische aantrekkelijkheden is. Het gebruik van duurzame energie wordt gestimuleerd. Wij hechten bijzondere waarde aan natuur- en milieueducatie. Het ecologische systeem van de Noordzee en de Waddenzee dient beschermd te worden, binnen een redelijke afweging tussen te belangen die daarbij spelen. Het vliegveld De Kooy heeft een voor de regio belangrijke economische waarde en moet daarom in staat zijn te kunnen groeien. Echter het behoud van milieubestendigheid van het vliegveld vereist een permanente inzet.

Ter wille van het behoud van de habitat is het nodig om verspilling tegen te gaan en energie-efficiënt en milieuvriendelijk te produceren.

De instandhouding van de groene voorzieningen binnen de gemeentegrens, in het bijzonder van de specifieke landschappen (Huisduiner polder, Duinzoom, de Linie etc.) is belangrijk.

De inrichting van de openbare ruimte en het onderhoud daarvan verdient meer aandacht. Dit is het visitekaartje van Den Helder. Een schone en opgeruimde woonomgeving zal stimulerend werken ten aanzien van eigen gedrag en bijdrage aan het onderhoud. (De overheid moet het goede voorbeeld geven). Niveau basis plus voor de openbare ruimte dient, als streven, de ondergrens te zijn. De groenvoorziening moet daarbij altijd een belangrijk element zijn.

In toenemende mate wordt duidelijk dat onze deelname in HVC en de daaruit voortvloeiende verplichte winkelnering een beperking betekent in de keuze waarop wij ons huisvuil in Den Helder inzamelen. Dit heeft geleid tot onbezonnen maatregelen en correcties daarvan. Met als gevolg een voortdurend rommelig aanzicht van straten met zakken en bakken op het trottoir. Rekenkamer onderzoeken hebben aangetoond dat de aansturing van de HVC grote (democratische) hiaten vertoont Tegelijkertijd zijn wij als aandeelhouder ook niet in staat geweest te voorkomen dat de directeur binnen de kaders van de wet normering topinkomens wordt gehonoreerd. De relatie met een dergelijk bedrijf past niet in onze cultuur. Behoorlijk Bestuur is van mening dat moet worden onderzocht of en hoe de relatie met de HVC kan worden gewijzigd of zelfs beëindigd. Doel is om weer zelf te kunnen beslissen over de manier van afvalinzameling inclusief de daarbij gehanteerde scheiding.

Onderzocht dient te worden hoe de relatie met de HVC kan worden gewijzigd teneinde als gemeente weer zeggenschap te krijgen over de wijze van afvalinzameling inclusief de wijze van scheiding.

Visie:

Behoorlijk Bestuur streeft naar een opgeruimde goed onderhouden omgeving als onderdeel van onze prettige woonomgeving en toeristische aantrekkelijkheid.

BELEIDONDERWERPEN MET BIJZONDER BELANG

- **Vrijwilligers**

Onder invloed van de toenemende verzakelijking van de maatschappij is de inzet van vele vrijwilligers op allerlei gebied van groot belang om de sociale cohesie van onze maatschappij in stand te houden. Inzet van vrijwilligers is van belang voor sport- en ontspanningsverenigingen, de (niet curatieve) zorg, de cultuursector, ouderen en gehandicapten begeleiding, dierenopvang etc. Den Helder verkeert in de gelukkige omstandigheid dat door de aanwezigheid van Defensie als werkgever er relatief nog veel relatief jonge bewoners beschikbaar zijn die in staat zijn vrijwilligers werk te verrichten. Wij vinden dat de gemeente vrijwilligerswerk moet stimuleren en steunen. Deze steun dient zich te manifesteren in diverse materiele voorzieningen zoals verzekeringen, opleidingen, begeleiding bij werving, maar voorkomende gevallen ook financieel (bijv. bijdrage voor vrijwilligersvergoedingen). Het vrijwilligersbeleid en het subsidiebeleid dienen aan elkaar gekoppeld te zijn. Op deze manier is het door openlijke waardering ook gerechtvaardigd van de vrijwilligers op hun beurt een minder vrijblijvende prestatie te vragen, met het oog op continuïteit. De structuur van en solidaire samenleving met een aangenaam leefmilieu kan op deze manier in stand blijven.

- **Zorg**

In het kader van de decentralisatie van rijksbeleid heeft de gemeente een grotere verantwoordelijkheid op het gebied van de uitvoering van diverse sociaal-maatschappelijke (zorg) regelingen gekregen. Doelstelling van de rijksoverheid is door meer efficiency dicht bij de basis een aanzienlijke bezuiniging te realiseren. Wij moeten er op gemeentelijk niveau daarom des te meer voor waken dat de onderlinge solidariteit in stand blijft. Wij zetten in op een sociaal, solide en duurzaam beleid gericht op noodzakelijke zorg op maat en armoede bestrijding. Wij zullen extra inzetten op het stimuleren van het gebruik van de daarvoor beschikbare middelen. Maar indien nodig zullen ook extra middelen beschikbaar gesteld moeten worden. Dit zal keuzen binnen de begroting soms noodzakelijk maken.

Ook moet in de komende periode extra werk gemaakt worden van een op de vraag gebaseerd aanbod van zorg. Samen met de maatschappelijke partners willen wij komen tot een adequaat, wijk georiënteerd aanbod zonder onnodige regelgeving en bureaucratische rompslomp.

Om meer samenhang te krijgen in de uitvoering van het beleid is samenwerking met andere partijen noodzakelijk. Dat betekent ook dat met maatschappelijke instellingen/zorgaanbieders vooraf doelgerichte afspraken moeten worden gemaakt. De gemeente moet de regierol oppakken als het gaat om het afstemmen van beleid, de uitvoering en de samenwerking. Wij willen dat de maatschappelijke instellingen aan het einde van de rit beoordeeld worden op het door hen behaalde resultaat.

- **Participatie**

Onze lokale maatschappij is divers van samenstelling. Deelname aan het maatschappelijk leven, in welke vorm dan ook, heeft hoge prioriteit. Wij willen dat een ieder -ongeacht zijn of haar etnische afkomst, leeftijd, geaardheid- zich betrokken moet voelen bij de samenleving en daaraan zijn bijdrage moet leveren en kan leveren. Dat is een verantwoording van de gemeente maar wij vinden dat ook burgers hun verantwoordelijkheid ten aanzien van die samenleving moeten oppakken.

Sommigen hebben hulp nodig om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen. Wij willen dat ook voor de mensen die tijdelijk of duurzame steun nodig hebben, onze stad een woonplaats biedt die een waardig bestaan mogelijk maakt. De hulpvraag dient daarbij leidend te zijn en gericht op een zo volwaardige mogelijke participatie in de samenleving.

- **Ouderenbeleid**

Demografische cijfers geven aan dat Den Helder een vergrijzende gemeente is. Diverse onderzoeken wijzen uit dat de vergrijzing in de kop van Noord Holland evenals in andere vergelijkbare regio's moeilijk is tegen te gaan. Natuurlijk is het voor de leefbaarheid van belang dat het beleid er op is gericht om jongere mensen en gezinnen naar de stad te trekken en binden. Maar de mate waarin dat lukt hangt nauw samen met het creëren van werkgelegenheid (zie ECONOMIE).

Onderzoek wijst ook uit dat vergrijzing ook kansen biedt als je er verstandig mee omgaat. Een wel doordacht en adequaat ouderen beleid is daar een onderdeel van. Het is dan verleidelijk onmiddellijk naar de zorg voor ouderen te wijzen. Wij richten ons echter ook op de nog gezonde oudere bewoners (en toekomstige bewoners). Het is van belang de sterke punten van Den Helder, zoals rust, ruimte en gezonde lucht, goed gebruik te maken om voor de oudere bewoners een aangenaam leefmilieu te handhaven. Dit kan hand in hand gaan met het stimuleren van de toeristische industrie.

De vitale oudere zal zich echter ook voorbereiden op een periode van grotere afhankelijkheid. Hij /of zij kijkt nadrukkelijk om zich heen om te bepalen of de omgeving ook dan aan de eisen voldoet. Daarom richten wij ons in tweede instantie op de ouderen die zorg behoeven en op de ontwikkeling en uitvoering van preventief beleid dat een beroep op zorg door de nu nog vitale senioren voorkomt of zo lang mogelijk uitstelt.

Het is zaak het ouderenbeleid samen met de betrokken instellingen en de ouderen zorgvuldig in te vullen. Dit betekent op veel terreinen een intensivering van het beleid. Ook hier kiezen wij voor een wijkgerichte aanpak, zowel in werkwijze van de betrokken instanties als in voorzieningen.

Basisfilosofie is dat de burgers van onze stad zolang mogelijk in hun eigen omgeving willen blijven wonen. Dat vereist dan wel dat er op de verschillende leeftijdscategorieën gerichte voorzieningen zijn en dat het woningaanbod en de leefomgeving aansluit op de door de leeftijd veranderde behoeften. Wij verwachten van de woningbouwcorporaties dat zij investeren in huisvesting voor senioren. Naast de noodzaak om voorzieningen voor ouderen op het gebied van ontmoeten en zorg in de eigen wijk te hebben, willen wij in de komende periode ook nadrukkelijk het gebruik van de voorzieningen voor ouderen stimuleren.

Rijksontwikkelingen op het gebied van zorg zijn nog steeds onvoldoende concreet en zullen van het gemeentebestuur inzet en creativiteit blijven vergen om noodzakelijke voorzieningen in stand te houden.

Dat betekent vooralsnog dat het streven van Behoorlijk Bestuur gericht is op:

- Voldoende persoonsgerichte zorg.
  - Goed en betaalbaar openbaar vervoer.
  - Optimale en actieve informatievoorziening.
  - Geen bewuste- en onbewuste tweedeling tussen werkenden- en niet werkenden.
  - Het toepassen bestaande van normen en waarden.
  - Zelfbeschikkingsrecht voor ouderen en hen betrekken bij alle ontwikkelingen in de stad..
  - Betaalbare en aangepaste woningen. Het tekort aan seniorenwoningen/nultrede woningen in de sociale sector moet worden weggewerkt. Er moet een gevarieerd aanbod aan seniorenwoningen zijn. De huur van de seniorenwoningen dient voor minder draagkrachtigen met bestaande toeslagregelingen uit hun AOW-inkomsten betaald te kunnen worden.
  - Recreatie/ontspannings mogelijkheden.
  - Educatie mede gericht op behoefte van ouderen.
  - Veiligheid woningen: voorkomen van ongevallen, inbraak preventie en sociale veiligheid. Gebruiksgemak, toegankelijk en bereikbaarheid (inclusief rolstoelgebruikers). Aanpasbaarheid aan mogelijk latere eisen.
-
- **Jeugdbeleid**

Ook in een vergrijzende omgeving blijft het van belang om jeugd te binden aan de stad. Naast het bieden van kansen en zicht op werkgelegenheid is het ook van belang dat jongeren terugkijken op een aangename jeugd in een prettige omgeving.

Onderwijs, peuterspeelzalen, kinderopvang, ontspanning en ontwikkeling buiten school en sportbeoefening in het bijzonder moeten op elkaar worden afgestemd. Naast het bieden van kansen moet ook zwaar ingezet worden op het voorkomen van problemen vanwege (school)uitval. Van daar uit willen wij uitvoerende instellingen, de ouders en de jeugd faciliteren om aan de slag te gaan. Wij willen de samenwerking tussen de instellingen bevorderen, zowel vanuit een oogpunt van efficiency als vanwege de te bereiken synergie. Wij streven naar het opzetten en instandhouden van netwerken rondom de school, waarbinnen activiteiten kunnen worden georganiseerd die niet binnen de school horen maar wel erg belangrijk zijn voor het goed functioneren van het kind. Voor de gehele stad streven wij op termijn op wijkniveau naar een clustering van voorzieningen rondom het onderwijs en dan met name de basisscholen. Daarnaast opteren wij voor een efficiënt ruimtegebruik waardoor niet specifiek voor het onderwijs bestemde ruimtes in school een multifunctioneel gebruik hebben. Specifiek voor de aandachtsgebieden steunen wij het concept van de Brede School als een instrument om met gerichte sociale programma's de sociale samenhang te bevorderen.

Het onderwijs aanbod dient zo divers mogelijk te zijn. Naast het belang voor het behoud van MBO onderwijs is goed middelbaar onderwijs is deels voorwaardelijk voor de mogelijkheden om ook vervolg onderwijs op HBO/WO niveau naar onze stad te krijgen.

Jeugdbeleid dient ontwikkeld te worden samen met jongeren. Maar jongeren mogen ook aangesproken worden op hun verantwoordelijkheid voor hun houding en gedrag zowel ten opzichte van elkaar als ten opzichte van anderen bewoners. Wij ervaren dat jongeren ook zeer wel bereid zijn om de verantwoordelijkheid te nemen voor het beheer en de instandhouding van de hun ter beschikking staande voorzieningen en begeleiding van activiteiten voor leeftijdgenoten. In sommige gevallen vraagt dat extra begeleiding, of van het professionele welzijnswerk of van vrijwilligers maar in sommige gevallen kunnen ze het ook alleen heel goed redden.

Voor die participatie zijn verschillende vormen denkbaar. Eventuele initiatieven daartoe vanuit de jongeren zullen wij stimuleren.

Ook met betrekking tot het jeugdbeleid en de voor de verschillende leeftijdscategorieën benodigde voorzieningen gaan wij uit van een wijkgeoriënteerde aanpak. In de aandacht van de bestuur- en wijkraden of andersoortige bewonersplatforms voor de wijk mag de jeugd geen vergeten groep zijn. Wij willen dan ook dat betrokken raden worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om de jeugd te betrekken bij de ontwikkeling van de wijk. Dat betekent ook dat wij vinden dat accommodaties in de wijken ruimte moeten bieden voor activiteiten van de jeugd en dat in incidentele gevallen specifiek op de jeugd gerichte voorzieningen worden gerealiseerd.

Het ingezette integrale preventief jeugdbeleid voor alle jongeren moet worden gecontinueerd en daar waar nodig worden geïntensiveerd. Wij verwachten van de corporaties dat zij ook investeren in huisvesting voor jongeren.

Een complete stad vraagt ook op jongeren gerichte veilige uitgaansgelegenheden, daarom moeten, binnen de wettelijke mogelijkheden, ook in de uitgaansgebieden van onze gemeente horecavoorzieningen kunnen zijn, die aansluiten bij de ideeën en wensen van de jongeren. Dit laat onverlet dat zowel alcoholgebruik als softdruggebruik juist bij de jeugd moet worden ontmoedigd door voorlichting, afspraken met ondernemers en gerichte maatregelen.

- **Mensen uit alle windstreken**

De Helderse samenleving wordt inmiddels gevormd door mensen uit alle windstreken en kent daardoor een veelheid aan culturele groeperingen. De langdurige aanwezigheid van (een) COA faciliteiten en statushouders in Den Helder heeft daar sterk aan bijgedragen. Maar ook familie hereniging is aan de orde. Deze volksverhuizingen hebben de laatste jaren soms geleid tot een verstoring van het sociaal-maatschappelijk evenwicht. Complicerende factoren daarbij zijn de grote verschillen in welvaart en ontwikkeling. Een gevolg is dat verschillende etnische groeperingen afhankelijk zijn van de inzet van de overheersend conservatieve gevestigde orde. De aanwezige verschillende culturen hebben nog geen vorm van evenwichtig samenleven gevonden. Dit wordt wel met de term "grote stedenproblematiek" aangeduid maar doet zich ook op kleinere schaal voor in de regio's.

Wij streven in alle voorkomende gevallen naar het herstel van het evenwicht, een herstel dat gebaseerd is op de acceptatie dat deze veelheid van culturen als samenleving in zijn geheel aan het herstel moet werken, waarbij de problemen van de samenleving in haar geheel moeten worden gezien en, samenwerkend, gewerkt naar een nieuwe samenlevingsvorm.

Dat nieuwe evenwicht zal sociaal-maatschappelijk en cultureel nieuwe kenmerken hebben. Het is dan ook essentieel dat het afwegen van de belangen der verschillende culturen geschiedt in het licht van het algemeen belang. Daarbij moet nadrukkelijk worden gewaakt dat bepaalde groepen een voorkeursbehandeling krijgen.

- **Dierenwelzijn**

De gemeente is verantwoordelijk voor de bescherming van dieren binnen haar grenzen. Het is daarom belangrijk dat zij een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid formuleert.

De gemeente is wettelijk verplicht om zwerfende dieren op te vangen en te verzorgen. De gemeente maakt hierover afspraken met organisaties als de dierenambulance, het dierenasiel en andere dierenopvangcentra. Die moeten daartoe voldoende financiële steun krijgen. Ook aan de opvang van gewonde en zieke dieren moet de gemeente financieel bijdragen.

De gemeente werkt samen met de dierenbescherming zodat op een adequate wijze toezicht wordt gehouden op het houden van dieren binnen de gemeente grenzen. Bij verwaarlozing dient ingegrepen te worden.

Een bijzondere groep zijn de gezelschapsdieren, met name honden en katten. Deze dieren zijn belangrijk voor het algemene leefmilieu van mensen. In het bijzonder kunnen zij in het gezelschap van mensen de gevolgen van eenzaamheid verlichten. In de huidige tijd past het niet meer om een soort gezelschapsdier met een algemene heffing te belasten met iets als hondenbelasting.

Om overlast te voorkomen en de kosten te beperken moet de gemeente hondenbeleid maken dat gedragen wordt door de inwoners en dat bijdraagt aan het welzijn van honden. Zowel voor het welzijn van de hond en om overlast van hondenpoep te voorkomen moeten er voldoende uitlaatplaatsen en plaatsen waar honden los kunnen lopen beschikbaar zijn. Opruimen van uitwerpselen moet worden gestimuleerd. Dit kan o.a. door voorlichting, het plaatsen van automaten met hondenpoepzakjes en meer afvalbakken.

Het beheer van gemeentelijk groen wordt afgestemd op natuurontwikkeling en op de bescherming van individuele dieren en hun leefgebieden. Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, zoals het kappen van bomen of het uitbaggeren van sloten, vinden niet plaats in het voorjaar en in het broedseizoen (1 maart – 1 juli). Dit wordt expliciet in vergunningen opgenomen.

Wanneer de gemeente plannen ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde in het wild levende dieren zijn.

Schade door wild wordt in principe op diervriendelijke wijze tegengegaan en pas als laatste middel door het doden van dieren. De gemeente onderzoekt eerst alle alternatieve oplossingen, alvorens tot het vangen en/of doden van dieren over te gaan. Alternatieven zijn onder meer het aanbieden van andere foerageergebieden of het afschrikken c.q. verjagen van dieren.